

**KUCHARZ** (50) sb m

-arz (w tym 1 r. błędne znakowanie); ◇ -arz- (24), -arz- (1) BierEz.

sg N kucharz (22). ◇ G kucharza (2). ◇ D kucharzowi (2). ◇ A kucharza (6). ◇ I kucharz(e)m (1).  
◇ pl N kucharze (4). ◇ G kucharz(o)w (8), kucharzy (1) KlonFlis. ◇ A kucharze (2), kucharzy (1); -  
e StryjKron; -e : -y LibLeg (1 : 1). ◇ I kucharzmi (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XIX w.

1. Ten, który zajmuje się gotowaniem i przyrządzaniem potraw; zarządzający kuchnią; cocus Mymer<sup>1</sup>,  
Mącz, Cn; opsopeus Mącz, Calep; lixa, magaerus Mącz; magirus Cn (49) : złaiawfy kucharzá/  
Czemu to nielmączna warza BierEz D2v; A będąc z oycá kuchárzem/ Chciałem też być y lekarzem.  
BierEz L2v, D2v, Iv, I4v [3 r.]; Mymer<sup>1</sup> 29; Cupediarius, kucharz goscynny. BartBydg 38b; zaden  
mądry kucharz pieczyłtego nie kole nożem aby iufzicza nie wyciekała. GlabGad H3; LibLeg 11/62,  
73; LibMal 1554/187; GliczKsiąż F8; POlak przez Włofką ziemię iádac kęs pozofał/ Kuchárzá dla  
gołpody/ naprzod łobie pośłał RejFig Dd5v, Bb4, Dd5v [2 r.]; WyprKr 126; Krol Bolesław [...] dlá  
łwiétá Niedzielnego odpoczywał/ ále kuchárze/ másztalerze/ y inni służełnicy záczeńi bitwę  
łnimi ziechawfy łie v wody BielKron 345v; Dulciarius, Kucharz który łákotki wárzy Mącz 97c;  
Farctor, Kiełbálnik/ kucharz który páłtety álbo ynłze łákotki czini. Mącz 118b, 64d, 196b, 204a,  
257c; Sewerus Cefarz Rzymłki [...] iednegoż kráwca/ iednegoż kuchárzá/ iednegoż bárwierzá záwždy  
chowál RejZwierc 53v, 61v, 156; Połt iefł vłpokoienie dułz náłzych [...] Iufł dziś nie máłz zábaw/  
wołania/ mięła łiekánia/ kuchárzow biegánia/ włzytko ná łtronę połzłó. SkarŻyw 92, 92; StryjKron  
175, 532, 672; v was gołpod dobrych nie pytay/ y dla tego kuchárze/ kotły/ roźny/ páttelle/ pościel/  
łóžká/ żywność/ y napoy woźic z łobą ná wielu wozách mułicie GórnRozm L3v; Lactarius – Młieczni  
kucharz. Calep 575b, 258b, 735b; SarnStat 377; VotSzl E4v; Sędziłłáwłki Ma kuchárzá ktorego  
Seráphinem zowá. CiekPotr 72; KlonFlis G3v.

W połączeniu z imieniem (3): pawel kucharzs kthori dzyłzyą v krolya łtharego yełth, koczyel  
wkurnykv wzyal LibMal 1545/97v, 1553/175; s kuchniey łwey, Stanisława Kucharza [...] połlac  
raczil WyprKr 126.

W połączeniach szeregowych (2): gdy nie bywáło thák wymyłnych potraw/ nie było też thák  
womyłnych kuchárzow/ piekárzow/ tortarzow/ łmáżarzow/ ápthekárzow/ y inłzych do ták wielkich  
zbytkow rozłicznych rzemiełnikow. RejZwierc 60; tám [gdzie wojska staną] też łą rzemiełnicy  
włzelkiego rzemiełłá/ Kráwcy/ Piekárze/ Rzeźnicy/ Kuchárze/ Słofarze/ Kowale/ Płátnerze BielSpr  
53v.

Wyrażenie: »kucharz mistrz« (1): Kuchárzow Mistrzow. 4. WyprKr 125v.

W przen (1) : Zołádek kucharz pokarmow. BielŻyw 138.

2. W błędnym tłumaczeniu łac. „corytus” ‘kołczan’ prawdopodobnie pod wpływem niemieckiego, o  
podobnym brzmieniu i pisowni: „Kocher” – ‘kucharz’, „Köcher” – ‘kołczan’ (1) : Corytus, Kucharz.  
Mącz 66d.